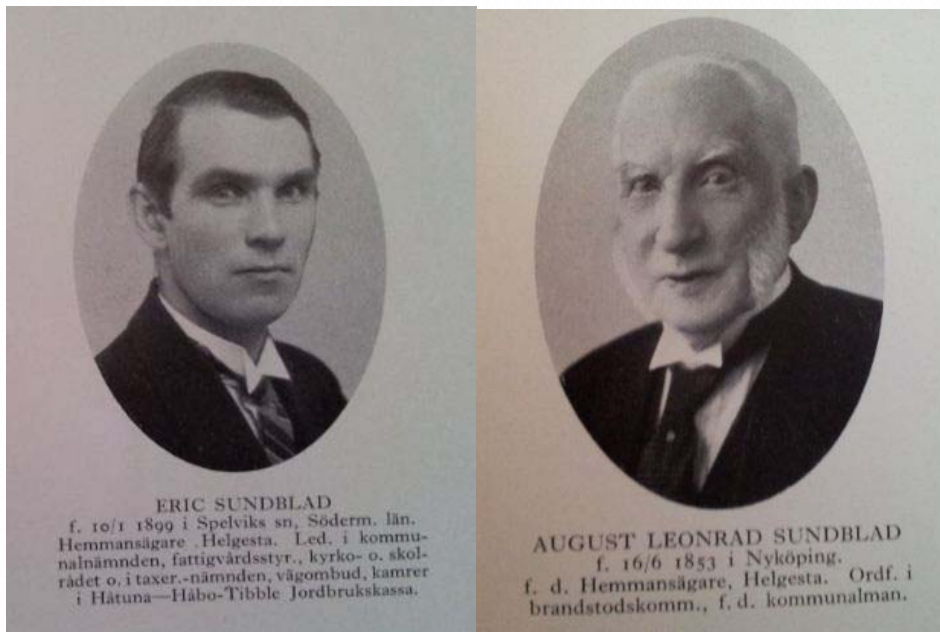

www.håtuna-håbo-tibble.se

forskargruppen@telia.se

Eric Sundblad

skriver om HELGESTA och sin far **August Leonard Sundblad**

Bilder från boken Uppsala län i Porträtt och bild. 1939.

Texten kommer från "Vi skriver i Upplands-Bro nr 75"

IJ-L

**UR ERIK SUNDBLADS EFTERLÄMNADE PAPPER
OM HELGESTA 1:3 I HÅBO-TIBBLE**

Helgesta 1:3 i Håbo-Tibble socken ägdes på 1880-talet av två äldre damer, ett syskonpar. Fastigheten var då delad mellan dem och nämndes med Helgesta nr 1 Tjusta utjord. År 1885 den 14 mars inköptes dessa delar och sammanlades till en gård, Helgesta 1:3, av slaktaren Per Gustaf Jonsson.

P G Jonsson var född smålänning och var en driftig och energisk man som ville driva jordbruk med slakt som huvudsaklig inkomstkälla. Han köpte upp stora och små djur som han slaktade och sålde. Gården var när han köpte den både förfallen och nergådd. Han började reparera och bygga nytt. Bohningshuset rustade han mycket bra och det blev både rymligt och dåtida modernt. Båda flygelbyggnaderna rustade han även. Den västra innehöll sillbod och vedbod. Den östra gjorde han iordning till s k bryggstuga med stor bakugn och pannmur för tvätt. I byggnadens gavel mot vägen gjorde han stor drängkammare för 3 stycken drängar. På stugans andra våning ordnade han ett rum för mjölnare. Han byggde nämligen en stor väderkvarn i Helgesta backe med sex stora vingar och tre par stenar för malning av all slags säd till bröd och gröpe. Kvarnen hade många kunder från Håbo-Tibble och Håtuna socknar och gick när det blåste både natt och dag. En mycket bra mjölnare anställde han som hette Holm, som var ogift och levde in på 1900-talet.

Jonsson fortsatte sedan att bygga om och renovera ladugård och loge. Han koncentrerade sig och byggde en större länga i stället för spridda hus. I norra delen byggde han ladugården för 12 kor. Därefter fortsatte han med stall för 4 hästar, vagnslider, rensloge, vinkällare av sten samt därefter ett stort slakteri med dåtidens hissordningar för att hissa upp större djurkroppar. Efter detta byggde han ett större svinhus av tegel och vanlig granitsten. Över hela denna stora huslänga byggde han en stor hög loge samt ett tvåvåningars högt spannmålsmagasin. Taket på denna huslänga lade han av galvaniserad

korrugerad plåt. På den tiden blev ju detta ett underverk då på alla ladugårdar och logar i bygden lades halm och vasstak. Plåttaket på logen ligger ännu kvar målad år 1976.

Därefter anlade Jonsson mellan ladugården och boningshusen en stor fruktträdgård med grönsaksodlingar som han skötte mönstergillt. För att få vatten slog Jonsson ned en spets till vattenförande gruslager. Ifrån denna spets drog han rör till ladugården där han i nedre hörnet hade en handpump där man **pumpade upp** vattnet till kor och hästar samt bar upp vatten till kök och tvättstuga. På denna tid är att märka att på alla bondgårdar i trakten fanns endast brunnar och källor dit man motade ut sina kor för att dricka. Vattnet vid Helgesta har aldrig trytit och är friskt och rent.

Helgesta kvarn

Foto: Elisabeth Tegner

Min fader August Leonard Sundblad köpte Helgesta 1:3 den 12 februari 1906. Gården med byggnaderna voro då i mycket gott skick. Makarna Jonsson voro då till åren och flyttade till Sigtuna.

Jag var då nyss fyllda 7 år och började på våren 1906 i Tjusta småskola. Första terminen gick jag för fröken Eriksson. Till andra terminen kom som lärarinna fröken Blenda Kjellin. I folkskolan var då lärare Lundh. Jag är född den 10 januari 1899 vid Landshammars gård i Spelviks socken i Södermanland, två mil från Nyköping. Spelvik församling var anexförsamling till Ludgo församling. Min far August Sundblad hade sitt föräldrahem Västra Storgatan 15 i Nyköping, där fadern på sin tid var fältskär. Huset ärvdes senare av min faster Emelie Sundblad, alltid ogift. Min far arrenderade Landshammars gård under en följd av år, men när åldern började kännas ville han ha en mindre lantgård och bestämde sig att köpa Helgesta 1:3 i Håbo-Tibble socken i Uppland som ovan 1906.

Min far drev gården och kvarnen med tjänstefolk. Han själv hade skrivgöromål, men var med och arbetade under hela skörden. Plöja, harva och så gjorde han aldrig.

Erik Sundblad